

Παρησία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Δ' • ΤΕΥΧΟΣ 16° • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

Περιοδικόν

ΠΑΡΡΗΓΙΑ

Τριμηνιαία Ἑκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἑνημερώσεως

Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος
ΕΤΟΣ Δ' - ΤΕΥΧΟΣ 16^ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Τερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης
Πρωτ. Σταῦρος Κολιοῦσης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Σπυρίδων Κιοσσές

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσιδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικόν Παρρηγία
Τερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνή

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφίον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἐναντι Πανεπιστημιουπόλεως
691 00 Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 31332
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.

ΧΡΙΣΤΟΤΟΥΓΕΝΝΑ 2017
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελεήμονος

03.

Ἡ Πίστις
τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Βαρθολομαίου Ἱατρίδου,
Ἱεροκλήρυκος Ι. Μ. Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

05.

Λαϊκὰ λατρευτικὰ τῆς συγκομιδῆς
τοῦ Μ. Γ. Βαρβούνη, Καθηγητοῦ Λαογραφίας Δ.Π.Θ.
Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας

10.

Ὀδοιπορικὸ στὴν Ἁγία Γῆ τῶν θαυμάτων
καὶ τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων
τοῦ Γεωργίου Χαραλαμπίδη, Φιλολόγου

16.

«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης,
Ἱεροκλήρυξ Ι. Μ. Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2017

Τέκνα ἐν Χριστῷ τεχθέντι ἀγαπητά,

Ἐφθασε ἡ «Μητρόπολις τῶν ἑορτῶν». Ἡ Μητρόπολις τῆς πίστεώς μας, ἡ ἀγία καὶ μεγάλη τῶν Χριστουγέννων ἑορτή. Καὶ ὅλοι μας σήμερα οἱ βαπτισμένοι καὶ κεχρισμένοι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐμπεπλουτισμένοι μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐορτάζουμε!

Ἐορτάζουμε, δοξολογοῦμε καὶ δοξάζουμε διότι Χριστὸς Γεννᾶται, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος, ὁ Θεάνθρωπος Κύριός μας, διὸ ἀδελφοί μου «δοξάσατε»!

Ἐορτάζουμε, προσκυνοῦμε καὶ ὑποδεχόμαστε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν κατέβη καὶ κατέφθασε, διὸ ἀδελφοί μου «ἀπαντήσατε»!

Ἐορτάζουμε καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἀνυψωθοῦμε ἀπὸ τὰ κτιστά, τὰ γήινα, τὰ ἐπίκαιρα, τὰ πρόσκαιρα, νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὶς κακίες καὶ πολυειδεῖς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καὶ τὴν ἐμπερίστατον ἁμαρτί-

αν, διότι Χριστὸς ἐπὶ γῆς ἦλθεν, διὸ ἀδελφοί μου «ὑψώθητε»!

Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία στὴν ὁποία συνήλθαμε, συνήχθημεν, γίναμε χάριτι Θεοῦ καὶ σήμερα Σῶμα Χριστοῦ, γίναμε Ἐκκλησία Θεοῦ ζώντος, συγκροτήσαμε δηλαδὴ τὴν Ἐκκλησία μὲ τὴν Θεία Εὐχαριστία ποὺ προσφέραμε στὸν Κύριό μας. Μέσα σ' αὐτή, λοιπόν, τὴ γιορτινὴ μας σύναξη ἡ Ἐκκλησία μᾶς προσκαλεῖ καὶ μᾶς παρακαλεῖ νὰ ὑψωθοῦμε, νὰ ἀφήσουμε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ φρονοῦμε τὰ ἄνω, νὰ ζητοῦμε τὰ ἄνω. Νὰ ὑψωθοῦμε πρὸς τὰ οὐράνια, τὰ θεοπρεπῆ πρὸς τὴν προοπτικὴ τῆς πίστεώς μας, νὰ προχωρήσουμε στὴν κοινωνία καὶ τὴ σχέση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Θεάνθρωπο Κύριο, ποὺ σαρκώθηκε ἀπὸ τὴν Ἀγία Παρθένο καὶ Θεοτόκο.

Οἱ καμπάνες τῶν Ἐκκλησιῶν ποὺ ὄρθρου βαθέως ἤχησαν σήμερα χαρμόσυνα καὶ γλυκόχη, «ὀρθρίζουσαι ἐκ νυκτός», εἶναι τὸ προσκλητήριο τῆς Ἐκκλησίας. Μᾶς προσκάλεσαν στὸν χώρο τῆς

έλευθερίας τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Διότι ἀπὸ τῆ μιᾶς ὑπάρχει ἡ δουλεία, ὅπου ἐργάζεται ὁ κάθε ἄνθρωπος στὸ ἀτομικὸ του συμφέρον γιὰ τὰ δικαιώματά του, γιὰ τὸν ἑαυτό του, καὶ ὑπάρχει ἀπεναντίας ἡ πρόσκληση στὴν ἐλευθερία. Ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ πάψουμε νὰ δουλεύουμε στὴ δουλεία τῆς φιλαυτίας, τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς ἐγωκεντρικότητας. Νὰ σηκωθοῦμε καὶ νὰ πορευθοῦμε στὸν δρόμο τῆς ἐλευθερίας, ποὺ βιώνεται μὲ πίστη, ἐλπίδα καὶ ἀγάπη.

Ὁ Χριστὸς ἐγένετο ἄνθρωπος καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἔδωσε τὴ δυνατότητα νὰ ἐλευθερωθοῦμε, πορευόμενοι στὴ ζωὴ τῆς ἀγάπης καὶ μὲ συγχωρητικότητα. Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος ἐν Χριστῷ, ἀδελφοί μου, ἐὰν ἀγαπᾷ καὶ συγχωρεῖ καὶ ἔτσι χαίρεται τὴ ζωὴ καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸ μετὰ τοῦ Ὁποίου διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ὑπαρξιακὴ καὶ βαθειὰ σχέση ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης. Ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος ἐμπιστεύεται τὸν Θεὸ καὶ στέκεται στὴν ἐλευθερία, τὴν ὁποία ὁ Χριστὸς μᾶς ἐκά-

ρισε καὶ δὲν ἀνέχεται ζυγοὺς δουλείας σὲ ἄνθρωπους, πράγματα, καταστάσεις καὶ στὶς προσωπικὲς του ἐμπάθειες.

Ὁ Χριστὸς μας, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ἦλθε καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος. Αὐτὸν τὸν τέλειο Θεὸ καὶ ἐμεῖς σήμερα τὸν συναντᾶμε στὴν Ἐκκλησία καὶ γινόμαστε τὸ Ἅγιον Σῶμα Του. Τί ἄλλο μεγαλύτερο! Τί θαυμαστότερο! Τί Θεοπρεπέστερο!

Δόξα τῷ Θεῷ ποὺ τοιοιτοτρόπως εὐδόκησε τὴν ἐλευθερία μας! Ποὺ μᾶς καταρτίζει «ἓνα Σῶμα τοὺς πολλοὺς».

Αὐτὴ τὴ δωρεὰ ἃς γευθοῦμε σήμερα ποὺ ὁ Χριστὸς γεννᾶται καὶ ἃς δοξάσουμε, ἃς προῦπανθήσουμε, ἃς ὑψωθοῦμε.

Εὐλογημένα Χριστούγεννα!

Διάπυρος πρὸς τὸν Νηπιάσαντα Κύριον Ἰησοῦν εὐχέτης

Ὁ Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Ἡ Πίστις

Ἀρχιμ. Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Βαρθολομαίου Ἱατρίδη
Τεροκήρυκος Ι. Μ. Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς

«Πιστεύω Κύριε καὶ ὁμολογῶ...» ἐλεύθερα, ἀβίαστα, προσωπικά. Στὴ Θεότητά Σου. Στὴ σταυρική Σου θυσία. Στὴν Ἀνάσταση καὶ Ἀνάληψή Σου. Στὸ Εὐαγγέλιο τῆς χαρᾶς καὶ σωτηρίας μου, γιατί Σὺ ἔγινες ἄνθρωπος, γιὰ νὰ κάνεις ἐμένα τὸν παναμαρτωλὸ Θεὸ κατὰ χάρη. Ἡ πίστη μου αὐτὴ εἶναι συγχρόνως καὶ μιὰ ὁμολογία. Πιστεύω αὐτὸ ποὺ ὁμολογῶ. Ἐξάλλου, στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως τρία εἶναι τὰ ρήματα ποὺ συνδέουν τὴ Θεολογία μὲ τὴ Χριστολογία, τὴν Ἐκκλησιολογία καὶ τὴν Ἑσχατολογία: πιστεύω, ὁμολογῶ, προσδοκῶ.

Ὁμολογῶ τὴν πίστη μου στὸν ἀληθινὸ Υἱὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος. Ἡ πίστη μου αὐτὴ συνδέεται μ' ὅλα τὰ σωτηριολογικὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μου στὴ γῆ, μὲ τὰ ὅποια μὲ «ἔνωσε» μαζί Του καὶ τελικὰ μὲ πῆρε μαζί Του κατὰ τὴν ἔνδοξη Ἀνάληψη στὰ «ἐνδότερα» τῆς ζωῆς ὡς σάρκα καὶ σῶμα τοῦ Λυτρωτῆ μου.

Ἡ πίστη εἶναι γεγονὸς ἐλευθερίας. Ἀντίθετα, ἡ λογικὴ καὶ ἡ κατ' αἴσθησιν ἐμπειρία «βιάζουν» τὴν ὑπαρξή μου νὰ ἀποδεχθῶ κάτι «ἐκ τῶν προτέρων». Ἡ πίστη μου, ὅμως, ἀνατρέπει αὐτὴ τὴ «λογικὴ» ἀλληλουχία ποὺ οὐσιαστικὰ μὲ νεκρώνει, ὅταν δὲν τὴν ἀποδέχομαι. Ἡ πίστη στὸ πρόσωπό Σου, Κύριε, μοῦ παραγγέλλει: «Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος». Πρῶτα θὰ σὲ «γευτῶ», θὰ Σὲ

«γνωρίσω», ζώντας Σὲ τὸν Θεό μου καὶ κατόπιν θὰ προχωρήσω στὴν ὀρθολογιστικὴ γνώση ποὺ κι ἐκείνη στὴ συνέχεια θὰ γίνει βιωματικὴ. Ἡ πίστη, δηλαδή, μοῦ λέει πῶς θὰ Σὲ γνωρίσω, ὅσο περισσότερο Σὲ ζήσω μὲ συνέπεια. Σὰν τὸν ἀπόστολο Παῦλο ποὺ ὁμολόγησε: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Αὐτὴ εἶναι ἡ πίστη ποὺ σώζει. Αὐτὴ εἶναι ἡ πίστη ποὺ δημιουργεῖ κατορθώματα. Ποὺ θαυματουργεῖ! Ποὺ ὀπλίζει ὑπαρξιακὰ καὶ χαριτώνει μυσταγωγικά. Ποὺ εἶναι ἐμπειρία ζωῆς, χαρισμένη ἀπὸ τὸν Κύριό μου στὰ ὅρια μιᾶς «ἀγαπητικῆς» κοινωνίας εὐχαριστιακὰ συγκοινωνούσης μαζί Του. Ἡ πίστη –ἀλήθεια τὴ δὲν εἶναι– ἐνθουσιασμός, ἀφοσίωση, ἀγάπη, ἐλπίδα.

Κάθε «κρούση» τῶν χορδῶν τῆς ψυχῆς μου ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα κι ἓνας καινούργιος «καρπὸς τοῦ Πνεύματος», ποὺ αὐξάνει τὸ δέντρο τῆς πίστεως. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ «ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων». Ἀκόμη κι αὐτὸς ὁ ἀλάλητος στεναγμὸς τῆς ψυχῆς μου εἶναι ἡ «πίστη» μου, ποὺ δὲν ἔχω τὴ δυνατότητα νὰ «καθορίσω» ἢ νὰ «ἀποδεχθῶ».

Ἡ πίστη μου στὸ πρόσωπο τοῦ Λυτρωτῆ μου ἔχει ἓνα προνόμιο, θὰ ἔλεγα. Δὲν ὀρίζεται. Δηλαδή δὲν περιορίζεται μέσα σὲ σχήματα νομισματικά ἢ καὶ ὑπαρξιακά!

Εἶναι «ἐλεύθερη»! Εἶναι ἡ «περιπέτεια» τῆς ἔνθεος ἢ μὴ ὑπαρξης νὰ φτάσει μέχρι τῆ Δημιουργικῆς τῆς Ἀρχῆς καὶ νὰ ἀποθέσει ἐνώπιόν Της τὸ «βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ».

Αὐτό, ὅμως, εἶναι μιὰ ἐλεύθερη ἐπιλογή. Μιὰ ἐπιλογή ποὺ τὴν ὑπευθυνότητά της τὴν προσδιορίζει ἡ ἀγάπη μου. Πίστη χωρὶς ἀγάπη δὲν ὑπάρχει!... Ἀγαπῶ ἐφ' ὅσον πιστεύω καὶ πιστεύω ἐφ' ὅσον ἀγαπῶ. Ἀπ' αὐτὸ τὸ «μέτρο» δὲν ὑπάρχει περιθώριο διαφυγῆς. Ὑπάρχει ἀπὸ τὴν ἄλλη καὶ ἡ πραγματικότητα τῆς ἀνέρας-στης καρδιάς. Ποὺ πιστεύει ἐπειδὴ ἡρέπει νὰ πιστεύει, ὅχι γιατί φλέγεται ἀπὸ τὸ «καμίνι» τῆς χαρᾶς τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι «πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία αὐτά ...».

Ἕνα θαῦμα εἶναι ἡ πίστη μου, τὸ μεγαλύτερο θαῦμα στὸν κόσμο. Μ' αὐτὴ νικῶ τὴν ὄντολογικὴ μου ἀνεπάρκεια, τὴ φτώχεια τῆς λογικῆς μου. Μ' αὐτὴ ξεπερνῶ τὴν κάθε λογῆς ἀντιξοότητα τῆς ἐνδοκοσμιότητας τοῦ παρόντος καὶ μπαίνω στοὺς ἀπροσδιόριστους, μὲ φυσικὴ ἔννοια, ὀρίζοντες τοῦ Ἐπέκεινα τοῦ Θεοῦ μου.

Εἶναι ἀγώνας ἀκόμα ἡ πίστη μου. Εἶναι θεία ὑπακοή! Εἶναι σταυρὸς ποὺ μοῦ χαρί-

ζει τὴ χαρά Του. «Ἴδου γὰρ ἦλθεν διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ...». Εἶναι ὑπέρβαση τῆς πνευματικῆς μου ἀσθένειας ἡ πίστη μου. Εἶναι ἔκφραση τῆς ἐνδειᾶς μου ποὺ ἀναπαύεται κοντὰ σὲ κάποιον δυνατὸ καὶ ἰσχυρὸ. Εἶναι τὸ φτωχὸ βέλος τῆς ψυχικῆς μου «φαρέτρας», ποὺ ἀγωνίζεται νὰ φτάσει μέχρι τὸν Θεό. Ἡ πίστη μου... Ἀλήθεια τί δὲν εἶναι!...

Εἶναι τὸ τίμημα τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὴν ἀσθένειά μου γιὰ τὴν ἀμαρτία μου. Εἶναι ἡ ἀποκάλυψη τῆς ἀγάπης μου πρὸς Ἐκεῖνον ποὺ καὶ ἀμαρτάνοντα μὲ δέχεται καὶ μὲ καταξιώνει. Εἶναι δῶρο, τέλος, τοῦ παναγίου Πνεύματος ποὺ μὲ βοηθάει νὰ αἰσθανθῶ μέσα μου ἐντονότερη καὶ σωστότερη τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μου. Ναί. «Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ».

Ἡ πίστη μου «εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα... καὶ εἰς ἓνα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν... καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...» εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς υπάρξεώς μου, ἐφ' ὅσον ζῶ καὶ ὑπάρχω γιὰ τὸν Θεό, ποὺ εἶναι ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή. Καὶ σίγουρα ὁ κάθε πιστὸς ὁ «ἀληθεύων ἐν ἀγάπῃ».

Λαϊκὰ λατρευτικὰ τῆς συγκομιδῆς

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

Καθηγητῆς Λαογραφίας

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης / Τμήμα

Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας

Ἡ χρονικὴ περίοδος τοῦ καλοκαιριοῦ ἀποτελεῖ τὴν ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ καὶ τῆς συγκομιδῆς τῶν δημητριακῶν, πρωταρχικῶν εἰδῶν διατροφῆς καὶ ἀπαραίτητων γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς κοινότητος καὶ τὴν ὀργάνωση τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ὁ θερισμὸς συχνὰ προσδιορίζεται ἀπὸ προχριστιανικὰ ἔθιμα, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων ἀναγόνται στὴν ἀρχέγονη λατρεία τοῦ ἀγροῦ. Συνήθιζαν λοιπὸν σὲ διάφορους τόπους νὰ ἀφήνουν ἀθέριστο μέρος τοῦ ἀγροῦ (δράκος ἢ ἀποθέρη), μὲ τὴν πίστη ὅτι ἐκεῖ ἐμπερικλείεται ἡ παραγωγικὴ καὶ γονιμοποιητικὴ δύναμη τῆς γῆς, τὴν ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ ἐξαντλήσουν. Ἀπὸ τὰ τελευταῖα στάχυα ἔπλεκαν ἓνα εἶδος ψάθας, ἢ ἓναν σταυρό, ποὺ ἄφηναν στὸ εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ, τοὺς σπόρους δὲ ποὺ ἐμπεριεῖχε ἀναμείγνυναν μὲ τὸν σπόρο τῆς σπορᾶς τῆς ἐπόμενης χρονιᾶς, γιὰ εὐλογία.

Πρόκειται γιὰ μία τελετουργικὴ προσπάθεια συνέχισης τῆς γονιμικῆς δύναμης τοῦ ἀγροῦ, ἡ ὁποία τοὺς ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἐπιβίωσή τους, στὸ πλαίσιο τῶν ἀγροτοκτηνοτροφικῶν κοινοτήτων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Σὲ ἄλλες περιοχὲς τὰ πρῶτα δράγματα τῶν θεριστῶν τοποθετοῦνταν σταυροειδῶς στὸ χωράφι ἢ στὸ εἰκονοστάσι, ἀλλὰ καὶ προσδένονταν στὸ κεντρικὸ ξύλο ποὺ συγκρατοῦσε τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ, καὶ συμβόλιζε τὸν ἄντρα, σύζυγο, πατέρα καὶ ἀρχηγὸ τῆς οἰκογένειας.

Ἡ ἐορτὴ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν (2 Ἰουλίου) εἶναι ἐθιμικὴ ἀργία, καθὼς ἡ «Καψοδεματοῦσα» Παναγία καταστρέφει τὶς σοδεῖες τῶν παραβατῶν, ὅπως ἐπίσης οἱ ἐορτὲς τῆς Ἀγίας Κυριακῆς (7 Ἰουλίου), ποὺ καταστρέφει τὸ ψωμί, καὶ τοῦ Ἀγίου Βαρθολομαίου (11 Ἰουλίου), ποὺ ρίχνει χαλάζι στὰ ἀμπέλια. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ κατὰ

Εικόνα της Παναγίας Βλαχερντίσσης,
13^{ος} αἰ.

τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀγίας Μαρίας (17 Ἰουλίου), ποὺ προστατεύει τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ διώχνει τὰ βλαπτικὰ ζώφια ἀπὸ τὰ νοικοκυριά καὶ τὶς καλλιέργειες, καὶ κατὰ τὴν ὁποία τελοῦνται ἀπαρχὲς σύκων καὶ σταφυλίων, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθήκες καὶ τοὺς ὅρους ὠρίμασης κάθε τόπου.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Προφήτη Ἠλίας πάλι (20 Ἰουλίου) ἔχει ἡλιακὸ χαρακτήρα καὶ μετεωρολογικὸ περιεχόμενο, καὶ συνοδεύεται ἀπὸ δημοτελεῖς ζωοθυσίες, ἄναμμα ἐθιμικῶν πυρῶν καὶ πανηγύρεις στὰ ξωκλήσια τοῦ ἀγίου, ποὺ βρίσκονται σὲ

κορυφὲς βουνῶν καὶ ὑψωμάτων. Ὁ Προφήτης Ἠλίας εἶναι ἐκεῖνος ποὺ στέλνει τὴ βροχή. Στὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου δύο πανηγύρεις, τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς (26 Ἰουλίου) καὶ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος (27 Ἰουλίου), εἶναι ἱαματικές, καθὼς ἡ Ἀγία Παρασκευή, μὲ τὰ πολλὰ ἀγιάσματά της στὸν βορειοελλαδικὸ ὠρο, ὅπως αὐτὸ στὴ Μάκρη τῆς Ἀλεξανδρούπολης, προστατεύει τὰ μάτια καὶ ὁ Ἅγιος Παντελεήμων θεραπεύει ἀσθενεῖς καὶ ἀναπήρους.

Ἡ ἐορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (6 Αὐγούστου) ἀποτελεῖ ἡμέρα ψαροφαγίας, ἀποφυγῆς τῶν θαλάσσιων λουτρῶν καὶ προσφορᾶς ἀπαρχῶν ἀπὸ σταφύλια στοὺς ναοὺς, ὅπου εὐλογοῦνται καὶ ἀρχίζει ἡ κατανάλωσή τους. Ἡ ἐορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (15 Αὐγούστου) εἶναι πάνδημη, μὲ πανηγύρεις, ζωοθυσίες, διασκεδάσεις, ἀλλὰ καὶ σύναψη ποιμενικῶν συμφωνιῶν, ἀκόμη καὶ μὲ τὴν ἔναρξη χοιροσφαγίων καὶ τὴν προσφορὰ ἀπαρχῶν μελιοῦ, σὲ διάφορες περιοχές. Ἡ βαθμιαία ἐξάπλωση τῆς τελετῆς τοῦ ἐπιταφίου καὶ τῶν ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὸν ἔσπερινὸ της παραμονῆς, συντελεῖ ἀκόμη περισσότερο στὸν χαρακτηρισμὸ τῆς ἡμέρας ὡς «Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ».

Ἡ ἀπόδοση τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως πάλι (23 Αὐγούστου) θεωρεῖται ἀπὸ τὸν λαὸ τὸ ἑννιαήμερο μνημόσυνο τῆς Παναγίας, καὶ ἐορτάζεται μὲ πανηγύρεις, λιτανεῖες καὶ ζωοθυσίες. Πάνδημες εἶναι καὶ οἱ ἐορτὲς τοῦ Ἀγίου Φανουρίου (27 Αὐγούστου), ποὺ ἀνακαλύπτει τὰ χαμένα ἀντικείμενα καὶ δέχεται τὶς τελετουργικὲς, γλυκιῆς καὶ νηστήσιμες φανουρόπιτες, τῆς ἀποτομῆς τῆς κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (29 Αὐγούστου), μὲ τὴν αὐστηρὴ της νηστεία καὶ τὴν ἀπαγόρευση κατανάλωσης καρπῶν ποὺ θυμίζουν τὸ αἷμα τοῦ Προδρόμου (μαῦρο σταφύλι, μαῦρο σύκο κ.λπ.), μὲ τὶς προσφορὲς στὸν

Ἡ Κοίμηση τῆς Θεοτόκου

ἅγιο ὅσων ὑποφέρουν ἀπὸ πυρετοὺς καὶ τὸ ἄναμμα ἐθιμικῶν πυρῶν, σὲ περιοχές ὅπως ἡ Ἀπολλωνιάδα τῆς Προύσας, καὶ τῆς Ἁγίας Ζώνης (31 Αὐγούστου).

Ἀρκετὲς εἶναι οἱ ἐθιμικὲς τελετουργίες ποὺ συνδέονται μὲ τὸν ἀλωνισμό τῶν σιτηρῶν, καθὼς αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖο οὐσιαστικὰ μέρος τῆς κρίσιμης καὶ πολλαπλῶς ὀριακῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν. Σὲ πολλὰ μέρη αὐτὸς ποὺ ἀλωνίζει ἀφήνει ἓνα δεμάτι ὄρθιο στὴ μέση τοῦ ἀλωνιοῦ, ἐνῶ στὴ Σκύρο ὅσοι ἀλωνίζουν προσέχουν νὰ εἶναι καθαροί. Ἄν σταματήσει ὁ ἄνεμος μὲ τὸν ὁποῖο πραγματοποιεῖται τὸ ἀλώνισμα, συνηθίζουν στὴν Κύπρο νὰ προσφέρουν στὸν Προφῆτη Ἡλία, ἔφορο κατὰ τὴ λαϊκὴ θρησκευτικὴ σκέψη τῶν ἀνέμων καὶ τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων, ὡς θυσία μία τηγανιά, τὴν ὁποία ἀφήνουν σὲ ψηλὸ μέρος, μέχρι νὰ πνεύσει ξανὰ ὁ ἄνεμος.

Ἐπίσης, στὴ Μακεδονία τοποθετοῦν κλαδιὰ ἀπὸ παλούρια καὶ σιδερένια ἐργαλεῖα πάνω στὸν σωρὸ, πρὸς ἀποτροπὴ τῆς βασκανίας, ποὺ πιστεύουν ὅτι μπορεῖ νὰ βλάψει, ἢ ἀκόμη καὶ νὰ καταστρέψει τὴ σοδειά. Ὅταν τελειώσουν τὸ ἀλώνισμα, σταυρώνουν τὸν σωρὸ μὲ τὸν καρπὸ, καρφώνουν στὴν κορυφὴ τὸ φτυάρι ἢ τὸ λικνιστήρι καὶ χαράζουν γύρω του προστατευτικὸ κύκλο, εὐχονται γιὰ εὐγονία καὶ ὑγεία, καὶ ραίνουν τὸν καρπὸ τελετουργικὰ μὲ καταχύσματα.

Στὸ Λασιθί συνηθίζουν νὰ κάνουν μετάνοιες καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸν καρπὸ, πρὶν τὸν βάλουν σὲ τσουβάλια, ἐνῶ στὶς Γοῦβες τῆς Εὐβοίας ἡ νοικοκυρὰ ἔφερνε σταμνὶ μὲ νερό, ὥστε ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι στὸ ἀλώνισμα νὰ νιφτοῦν τελετουργικὰ, καὶ νὰ ραντίσουν μὲ σταγόνες νεροῦ τὸν καρπὸ, κατόπιν δὲ ἡ νοικοκυρὰ διέγραφε τελετουργικὰ κύκλο, εὐχόμενη

Ὁ Προφήτης Ἡλίας

τόση νὰ εἶναι τοῦ χρόνου ἡ περίμετρος τοῦ σωροῦ μὲ τὸν σπόρο. Στὴν Κάρπαθο, τὴν ἐπόμενη ἡμέρα ὁ γεωργὸς μετὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, καὶ στραμμένος πρὸς αὐτόν, παίρνει σπόρους στὸ χέρι του, τοὺς φτύνει συμβολικὰ καὶ ἀποτροπαϊκὰ καὶ ἀρχίζει τὸ μέτρημα μὲ εἰδικὴ τελετουργία, ἀναφέροντας σὲ κάθε ἀριθμὸ εἰδικὸ στίχο μὲ μνεῖα ἱερῶν προσώπων καὶ ἀντικειμένων, ὡς εἶδος ἐπωδῆς μὲ σκοπὸ τὴν ἐξασφάλισιν ὑγείας καὶ εὐετηρίας.

Θεωρεῖται δυσοίωνο νὰ δραςκελίσῃ κάποιος τὸν σωρὸ μὲ τὸν σπόρο, ἢ νὰ φύγει ἀπὸ τὸ ἀλώνι πρὶν τελειώσῃ τὸ μέτρημα, ἐνῶ ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀλεύρι τοῦ σπόρου τῆς νέας συγκομιδῆς προσφέρουν ἓνα κουλούρι ὡς ἀπαρχὲς στὴ βρύση τοῦ χωριοῦ, τὸ ὁποῖο μάλιστα θεωροῦν ὅτι ἀφιερώνουν στὸ τζιτζίκι, ποὺ

τοὺς συντρώφει στὴν ἐργασία τους. Ὅπωςδὴποτε, οἱ πρακτικὲς αὐτὲς ἔχουν πλέον ὀλοσχερῶς, ἢ στὸ μεγαλύτερο μέρος τους, πάψει νὰ ἐφαρμόζονται, ἰδιαίτερα μετὰ τὴν εἰσαγωγὴ τῶν νέων μηχανικῶν μέσων στὴν καλλιέργεια τῶν δημοτριάκων, μετὰ τὴ δεκαετία 1940-1950.

Ὡς τελετουργικὲς ἐθιμικὲς διαδικασίες καὶ πρακτικὲς ἐδράζονται στὴν πανάρχαια ἀντίληψη γιὰ τὴν ἱερότητα τῶν σιτηρῶν, ἡ ὁποία βεβαίως ἔχει προέλθει ἀπὸ τὴν πρωταρχικότητά τους ὡς εἰδῶν τῆς ἀναγκαίας γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπου διατροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν παλαιότητα τῆς καλλιέργειάς τους, ἥδη ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια ποὺ ὁ ἀνθρώπος ἀρχισε νὰ ἐγκαθίσταται μονίμως, νὰ γίνεται τροφωπαραγωγὸς καὶ νὰ ἀναπτύσσει περίπλοκες πολιτιστικὲς δομές.

Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Ξ. Φαρμακίδης, *Κυπριακή λαογραφία*, Λευκωσία 1938, σ. 43, 82. Δ. Β. Οικονομίδης, *Ἀπεραθίτικα λαογραφικά σύμμεικτα*, Ἀθῆναι 1940. Στ. Δ. Ἡμελλος, «Γεωργικά ἔθιμα τῆς Νάξου», *Λαογραφία* 18 (1959), σ. 490-496. Ν. Γ. Πολίτης, *Λαογραφικά Σύμμεικτα* 3, Ἀθῆναι 1931, σ. 107-108, 191-197. Γ. Α. Μέγας, *Ζητήματα ἐλληνικῆς λαογραφίας* 3, Ἀθῆναι 1950, σ. 135-149. Ἀν. Καραναστάσης, «Οἱ ζευγάδες τῆς Κῶ, ἡ ζωὴ καὶ οἱ ἀσχολίες τῶν», *Λαογραφία* 14 (1952), σ. 201-303. Γ. Α. Μέγας, *Ἑλληνικαὶ ἑορταὶ καὶ ἔθιμα τῆς λαϊκῆς λατρείας*, Ἀθῆναι 1957, σ. 212-232, 240-247. Δ. Β. Οικονομίδης, «Θέρος», *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεῖα* 6 (1965), στ. 422-424. Γ. Ν. Αἰκατερινίδης, «Ἀπαρχές (λατρευτικὲς καὶ εὐετηρίδας) στὴ νεοελληνικὴ ἔθιμολογία», *Λαογραφία* 37 (1993-1994), σ. 61-73. Ἀθ. Τσακνάκης, «Ἀγροτικὰ ἔθιμα Ἐπανομῆς», *Χρονικὰ Χαλκιδικῆς* 6 (1963), σ. 245. Δ. Εὐαγγελίδης, «Συνήθια τοῦ θέρου καὶ τῆς σπορᾶς», *Λαογραφία* 3 (1911-1912), σ. 675-676. Α. Πανάρετος, «Κυπριακὴ γεωργικὴ λαογραφία», *Κυπριακαὶ Σπουδαί* 15 (1951), σ. ιε-λε. Ἰάκ. Ζαράφτης, *Θαλύσια τῆς Κῶ, Ἐν Σάμῳ* 1906, σ. 37. Ἀν. Βρόντης, «Οἱ ζευγάδες τῆς Ρόδου», *Λαογραφία* 12 (1938-1948), σ. 104-129. Στ. Δ. Ἡμελλος, *Ζητήματα παραδοσιακοῦ ὕλικου βίου (ἐνδεικτικὲς ἐπισημάνσεις)*, Ἀθήνα 1993, σ. 109 κ.ἐξ. Θαν. Κωστάκης, «Γεωργικὰ τῆς Τσακωνιάς», *Λαογραφία* 31 (1976 – 1978), σ. 43-150. Στ. Δ. Ἡμελλος – Αἰκ. Πολυμέρου-Καμπλάκη, *Παραδοσιακὸς ὕλικὸς βίος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ (ἐρωτηματολόγιο)*, Ἀθήνα 1983, σ. 113-121. Μ. Γ. Μιχαηλίδης-Νουάρης, *Λαογραφικὰ Σύμμεικτα Καρπάθου* 2, Ἀθῆναι 1934, σ. 13-57. Δημ. Λουκόπουλος, *Γεωργικὰ τῆς Ρούμελης*, Ἀθήνα 1938. Μιχ. Σλίνης, «Ἀγροτικὰ ἔθιμα Δρυμοῦ Μακεδονίας», *Λαογραφία* 12 (1938-1948), σ. 92-103. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Λαογραφικὰ καὶ ἐθνογραφικὰ τῆς Χώρας Σάμου*, Ἀθήνα 2010.

Ὁδοιπορικὸ στὴν Ἀγία Γῆ τῶν θαυμάτων καὶ τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων

Γεώργιος Χαλαμπίδης
Φιλολόγος

Εἶναι φυσικὴ τάση ἡ ἔλξη τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆ γενέθλια γῆ, τῆ γῆ τῶν προγόνων καὶ τῶν προσωπικῶν βιωμάτων. Παρόμοια ἔλξη ὅμως αἰσθανόμαστε καὶ γιὰ χώρες ποὺ ὁ μύθος, ἡ παράδοση, ἡ θρησκεία καὶ ἄλλοι ἰσχυροὶ παράγοντες, καλλιέργησαν, μὲ τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, διαμορφώνοντας τὴ συνείδησή μας. Γιὰ παράδειγμα, τὰ γεγονότα τῆς Ἀγίας Γραφῆς «ένσωματωμένα», μὲ τὰ δεσμά ποὺ χαλκεύει ὁ χρόνος, στὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ τοῦ ἔθνους μας ἔγιναν οἰκεῖα γεγονότα, διαμορφωτικοὶ παράγοντες τῆς ψυχοσύνης μας.

Ἔτσι, τὰ γεγονότα, ποὺ σχετίζονται μὲ τὴ θεάνθρωπη παρουσία τοῦ Ἰησοῦ στὴ γῆ, ἐνισχυμένα ἀπὸ τὴ δύναμη τῆς φαντασίας δημιουργοῦν ἔντονη ἔλξη καὶ ἰσχυρὴ τὴν ἐπιθυμία τῆς γνωριμίας μὲ τὴν ἱερὴ «Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας». Ἰκανοποίηση σ' αὐτὴν τὴν ἰσχυρὴ ἐπιθυμία θὰ μπορούσε νὰ δώσει τὸ προγραμματισμένο γιὰ προσκυνηματικούς λόγους ταξίδι στὴ γῆ «Χαβάν».

Τετάρτη 23 Αυγούστου 2017. Τὸ σκηνικό τῆς ἱερῆς ἀποδημίας πρὸς τοὺς Ἁγίους Τόπους ὁργανώνεται αὐθόρμητα. Ἀπόγευμα, φῶς ἱλαρόν, θερμοκρασία σὲ φυσιολογικὰ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐπίπεδα, κίνηση περιορισμένη στὸν ἀνοικτὸ χώρο τοῦ δημοτικοῦ κήπου, ὅπου συνήθως συγκεντρώνονται ὅσοι πρόκειται νὰ ταξιδεύσουν μὲ λεωφορεῖα τουριστικῶν πρακτορείων. Ἀποσκευὲς στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου καὶ καλωσορίσματα σὲ ὅσους ἐσπευσμένα καταφθάνουν, γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὴν ὁμάδα τῶν ἀτόμων ποὺ συμμετέχουν στὴν ἱερὴ ἀποδημία.

Σύντομα συμπληρώνεται ὁ χρόνος ἀναχώρησης. Ὅσοι πλαισιώνουμε τὸν ἐμπνευστὴ καὶ ἡγούμενο τοῦ ταξιδιοῦ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονα ἐπιβιβάζομαστε στὸ λεωφορεῖο μὲ κατεύθυνση πρὸς τὴν Ἀλεξανδρούπολη. Ἀποβιβάζομαστε στὸ ἀεροδρόμιο τῆς πόλης.

Τρεῖς καὶ τριάντα, μετὰ τὰ μεσάνυχτα, βρισκόμαστε στὸ ἀεροδρόμιο Μπὲν Γκου-

Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Σάββα

ριὸν τοῦ Τέλ-Ἀβίβ. Ἐλεγχος ἀποσκευῶν καὶ ἐγκατάσταση στὸ ξενοδοχεῖο Γκλόρια ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ, δηλαδὴ στὸ χώρο τῆς παλαιᾶς περιτειχισμένης πόλης. Ἀναμονὴ ὥς τὰ ξημερώματα γιὰ νὰ πάρουν τὴ μορφή τους τὰ πράγματα κάτω ἀπὸ τὸ ζωντανὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ νὰ λειτουργήσουν στὸ ἀκέραιο οἱ αἰσθήσεις μας. Βρισκόμαστε πιά στὸν ἁγιασμένο, ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Θεανθρώπου, τόπο, ὅπου διαδραματίστηκαν τὰ κορυφαῖα γεγονότα τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.

Ὁ τόπος τῆς Ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὑλικὸ σημεῖο σύνδεσης τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὴ γῆ. Κτισμένη στὴν κορυφὴ τεσσάρων λόφων ἀντιμετώπισε εἴκοσι πολιορκίες, ἀπο-

κλεισμοὺς καὶ καταστροφές, ὥστε κυριολεκτικὰ νὰ ἀντιφάσκει μὲ τὴν ἔννοια τῆς εἰρήνης, ποὺ δηλώνει τὸ ὄνομά της. Ὑψηλὰ τεῖχη περιβάλλουν τὴν παλαιὰ πόλη ἀπὸ τὸν 16^ο αἰῶνα, ἀμυντικὸ ἔργο τοῦ σουλτάνου Σουλεῖμὰν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς. Αὐτὴ ἡ πόλη μὲ τὴν παραδοσιακὴ μορφή της, στὰ σημεῖα ἐκεῖνα ποὺ ἔμεινε ἀνέγγιχτη ἀπὸ τὴ βουλιμία τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἐκμετάλλευση καὶ κέρδος, ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ ἐκτὸς τῶν τειχῶν σύγχρονο πρόσωπό της μὲ ὀκτῶ ἐπώνυμες πύλες. Ἡ τελευταία καὶ σημαντικότερη, ἡ Χρυσὴ Πύλη, εἶναι μάρτυρας τῆς θριαμβευτικῆς καὶ συγχρόνως ταπεινῆς εἰσόδου τοῦ Ἰησοῦ στὴν Ἱερουσαλὴμ λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴ γιορτὴ τοῦ Πάσχα.

Ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶναι ἡ χώρα τῆς Θεοφάνειας, τῶν προφητῶν, τῶν ἁγίων καὶ τῶν ταπεινῶν ἀσκητῶν. Ἐδῶ ἔζησε ὁ προφήτης καὶ βασιλιάς Δαυὶδ ἀλλὰ καὶ ὁ σοφὸς Σολωμών, ποὺ τὴν κόσμησε μὲ περικαλλὴ ναό, ὁ ὁποῖος τὸ 70 μ.Χ. καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους καὶ στὴ θέση του κτίστηκε τὸ ἐντυπωσιακὸ γιὰ τὸν ἐπίχρυσο τροῦλλο του τέμενος τοῦ Ὁμαρ.

Πέμπτη 24 Αυγούστου. Πρώτη ἡμέρα παρουσίας στὴν Παλαιὰ Πόλη. Ἡλῖος λαμπρός, φωτεινὲς ἀκτίνες πίσω ἀπὸ τὰ κτίρια, ποὺ μᾶς κρύβουν τὴ θέα, θέτουν σὲ ἐγρήγορη τὶς αἰσθήσεις. Ἐγερση καὶ ἀδημονία νὰ ἐντοπίσουμε στὸ πρόγραμμα τοῦ πρακτορείου τὰ ἱερὰ προσκυνήματα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθοῦμε. Ἐσπευσμένα ἱκανοποιοῦμε τὴν πείνα μας στὸ ἐστιατόριο τοῦ ξενοδοχείου, ὅπου συναντοῦμε τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη νὰ καλημερίζει τοὺς συνταξιδιώτες μας καὶ νὰ ζητᾷ μὲ ἐνδιαφέρον νὰ πληροφορηθεῖ γιὰ τὴν κατάσταση καὶ τὴ διάθεσή τους. Βρισκόμαστε σὲ ὑψηλὸ τόπο, στὴν κορυφὴ ἐνὸς λόφου, τῆς Σιών. Κατευθύνομαι πρὸς τὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς περιοχῆς, γιὰ ὅσο χρόνο ἔχω στὴ διάθεσή μου. Ἀπὸ ἐδῶ προσφέρεται ἀπέραντη θέα πρὸς τὰ ἀνατολικά, πρὸς τὴν ἐκτὸς τῶν τειχῶν Ἱερουσαλὴμ. Σὲ αὐτὴν τὴν πλευρὰ ὁ χρόνος καὶ ἡ τεχνολογία σμίλεψαν τὴ ράχη τῆς γῆς καταλυτικά. Ἐσβησαν τὰ ἀρχαῖα σημάδια ποὺ διατηροῦσαν ζωντανὰ στὴν ἀνθρώπινη μνήμη τὰ χνάρια τῆς ζωῆς τῶν πατριαρχῶν τοῦ Ἰσραὴλ. Μιὰ ἀπέραντη ἔκταση μὲ δημιουργήματα τῆς τεχνολογίας ποὺ ἔχουν τὴν ὄψη καὶ τὴ σφραγίδα τῆς παγκοσμιοποίησης ἀφαίρεσαν τὸ φυσικὸ πρόσωπο τῆς περιοχῆς καὶ ἐπέβαλαν τὴν ὁμοιομορφία. Δὲν διαπιστώνουμε τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ χωρὸ ἐντὸς τῶν τειχῶν. Ἐδῶ ἡ πόλη προβάλλει τὴν ἱστορία της μὲ τρία διαφορετικὰ προσωπεῖα, ποὺ τῆς πρό-

σφεραν στὸ παρελθόν τρεῖς πολιτισμοί, ὁ ἰουδαϊκός, ὁ χριστιανικὸς καὶ ὁ μουσουλμανικὸς. Μεγαλοπρεπεῖς τροῦλλοι χριστιανικῶν ναῶν καὶ περίτεχνα μουσουλμανικὰ τεμένη συμπλέκονται μὲ τὶς ἐβραϊκὲς συναγωγὰς καὶ δηλώνουν τὴν πολυπολιτισμικότητα τῆς περιοχῆς. Ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου, ὅπου βρίσκεται τὸ ξενοδοχεῖο μας, διακλαδίζονται στενοὶ δρόμοι καὶ καλντερίμια. Ἐδῶ ὁ χρόνος ἀνέκοψε τὴν ὁρμή του, περιορίσε τὴν ἀλλοίωση τῶν πραγμάτων, γιὰ νὰ δημιουργήσει τὴν ψευδαίσθηση πὼς σὲ αὐτὰ τὰ μέρη περπάτησε πρόσφατα μὲ τὸ λιτὸ λευκὸ χιτῶνα καὶ τὴ θεϊκὴ μορφή της ἡ αἰθέρια ὕπαρξη τοῦ Ἰησοῦ.

Κατευθυνόμαστε πεζῇ μέσα ἀπὸ στενωποὺς πρὸς τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν τόπο τῆς σταύρωσης, τῆς ἀποκαθάρωσης, τοῦ ἐνταφιασμοῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως.

Στὴν καμπὴ τοῦ δρόμου ποὺ ἀκολουθοῦμε προβάλλει ξαφνικὰ ὁ αὐλῆιος χώρος τοῦ Ναοῦ, λιτὸς, ἀπέριτος, ὅπως καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ὄψη του. Στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ του διαμένουν οἱ Ἀγιοταφίτες ἱερεῖς ποὺ ὑπηρετοῦν τὸν Πανίερο Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως. Πλησιάζουμε στὴν εἴσοδο τοῦ Παναγίου Τάφου, ὁ ὁποῖος χτίστηκε μὲ διάταγμα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου τὸ 325. Τὸ 614 ὁ Ναὸς καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Πέρσες εἰσβολεῖς ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἀπήχθη ὁ Τίμιος Σταυρός ὡς λάφυρο. Ἡ πύλη τῆς εἰσόδου στὸ Ναὸ πλαισιώνεται ἀπὸ ἑξὶ μαρμάρινους κίονες κορινθιακοῦ ρυθμοῦ τοποθετημένους ἀνὰ τρεῖς στὴ δεξιὰ καὶ ἀριστερὴ πλευρὰ της. Ἐδῶ, ἡ προσοχὴ μας ἐστιάζεται στὴ σχισμὴ ποὺ ἔχει στὴ βάση του ἕνας ἀπὸ τοὺς κίονες, ἀποτέλεσμα τῆς Θείας ἐπεμβάσεως, ὅταν ὁ ὀθωμανὸς διοικητὴς τῆς πόλεως δωροδοκημένος ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους ἀπαγόρευσε στὸν ὀρθόδοξο Πατριάρχη Σωφρόνιο τὸν Δ' νὰ λάβει τὸ Ἅγιο

Ὁ Πανάγιος Τάφος τοῦ Ἰησοῦ

Φῶς ἀπὸ τὸν Τάφο τοῦ Ἰησοῦ, τό ὅποιο, γιὰ νὰ δηλωθεῖ ἡ δολιότητα τῆς πράξεως, ξεπήδησε ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κίονα δημιουργώντας τὴ σχισμὴ. Μερικὰ βήματα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ ἡ συγκίνηση αὐξάνει καὶ ἀπὸ τὰ μάτια τῶν περισσοτέρων ξεχειλίζει μὲ δάκρυα. Βλέπουμε τὸ πρῶτο προσκύνημα. Εἶναι ἡ μαρμάρινη πλάκα τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ὁ τόπος ὅπου ὁ «εὐσχήμων» Ἰωσήφ μὲ τὸ μαθητὴ τοῦ Κυρίου Νικόδημο καὶ τὶς Μυροφόρες κατέβασαν τὸ σῶμα Του ἀπὸ τὸ σταυρό, γιὰ νὰ τὸ μυρώσουν καὶ νὰ τὸ ἐτοιμάσουν γιὰ ταφὴ. Τὴ διαδικασία τῆς Ἀποκαθηλώσεως τὴν αἰσθητοποιεῖ ἓνα ὑπέροχο ψηφιδωτὸ στὸν ἀπέναντι τοῖχο.

Μπροστὰ ἀπὸ τὸ καθολικὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ὑπάρχει κυκλωτερὴς μαρμάρινη κατασκευὴ, τὸ «Ἱερὸν Κουβούκλιον», μικρὸς θαλαμωτὸς χώρος, μέσα στὸν ὅποιο βρίσκεται ὁ Πανάγιος Τάφος. Διαιρεῖται σὲ δύο μέρη, τὸν προθάλαμο καὶ τὸ θάλαμο, τὴ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ ὁποίου καταλαμβάνει ὁ μαρμάρινος Πανάγιος Τάφος. Στὸν προθάλαμο βρίσκεται τμῆμα τοῦ λίθου ποὺ σφράγιζε τὸν Τάφο καὶ χρησιμοποιεῖται πιά ὡς Ἁγία Τράπεζα γιὰ τὴ Θεία Λειτουργία ποὺ τελεῖται στὸν αὐτὸν χώρο. Εἶναι τὸ σημεῖο ὅπου ὁ ἄγγελος ἀνακοίνωσε στὶς Μυροφόρες τὸ σωτήριο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως. Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Κουβούκλιο ἀναπτύσσεται τὸ

Ο Πανίερος Ναός της Ἀναστάσεως

Καθολικό τῆς Ἀναστάσεως, ναὸς βασιλικοῦ ρυθμοῦ μὲ τροῦλλο καὶ μὲ ἡμικυκλικὸ μαρμάρινο Ἅγιο Βῆμα. Τόπος πλήρης θεϊκῆς χάριτος καὶ εὐλογίας.

Μετὰ τὴν προσκύνηση τοῦ Παναγίου Τάφου κατευθυνόμαστε πρὸς τὸ ἑλληνορθόδοξο Πατριαρχεῖο, τὸ διοικητικὸ κέντρο τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος. Ἡ ὕπαρξη τοῦ Πατριαρχείου ἐπίσημα ἀνάγεται στὸ 451, ὅταν ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων προήχθη σὲ Πατριαρχεῖο. Ἡ διοίκηση ἀσκεῖται ἀπὸ δεκαοκταμελῆ Ἱερὰ Σύνοδο στὴν ὁποία προεδρεύει ὁ σημερινὸς Πατριάρχης Θεόφιλος ὁ Γ'. Ὡς συνοδεία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς διαβαίνουμε τὴ σιδερένια πύλη τῆς αὐλῆς καὶ μπαίνουμε στὴ λαμπρὴ αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς. Αἴθουσα

σύγχρονη, φωτεινὴ μὲ προθάλαμο, μὲ κίονες ποὺ καταλήγουν σὲ χρυσὰ κιονόκρανα καὶ μὲ κρυστάλλινα πολύφωτα. Παραμένουμε στὴν αἴθουσα μαζί μὲ ἐπισκέπτες ἄλλων χωρῶν. Στὶς 09:00 εἰσέρχεται ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης μὲ συνοδεία ἱερωμένων. Ἐκφωνεῖται λόγος ἀπὸ Ἐπίσκοπο ξένης χώρας. Κατόπιν τὸ βῆμα δίδεται στὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονα. Μὲ λόγο σαφὴ καὶ ἐπιχειρηματολογικὸ πληροφορεῖ τὸν Πατριάρχη γιὰ τὴν κατάσταση τῆς Μητροπόλεώς μας, γιὰ τοὺς στόχους ποὺ ἐπιδιώκει νὰ ὑλοποιήσει καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς μας.

Ἐπιστρέφουμε στὸ ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ ἐπιβιβαστοῦμε στὸ λεωφορεῖο ποὺ θὰ

μᾶς μεταφέρει στὴ γενέθλια γῆ τοῦ Ἰησοῦ, τὴ Βηθλεέμ. Συνταξιδιώτης στὴν προσκυνηματική πορεία μας θὰ εἶναι στὸ ἐξῆς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος, ὁ ὁποῖος θεώρησε προσωπικὸ χρέος νὰ ἀναλάβει τὸ ρόλο τοῦ ξεναγοῦ.

Ξεκινοῦμε ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ Δαυίδ, κατφορίζουμε στὶς πλαγιές τοῦ λόφου τῆς Σιών, καὶ μετὰ ἀπὸ λίγα χιλιόμετρα βλέπουμε στὴν ἀπέναντι κορυφογραμμὴ τὶς κατοικίες τῆς Βηθλεέμ. Στὴν ἄκρη τῆς κορυφογραμμῆς κυριαρχεῖ τὸ προσκυνηματικὸ συγκρότημα τῆς Βασιλικῆς τῆς Ἀγίας Ἑλένης, κτισμένο τὸ 326.

Ὁ χώρος τοῦ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ εὐρύχωρο κατασκεῦασμα τῆς φαντασίας μας. Εἶναι μικρός, γαλήνιος, ὑπερκόσμιος. Κάθε Χριστοῦγεννα παίρνει διαστάσεις οὐράνιες καὶ γίνεται τὸ κέντρο τοῦ σύμπαντος στέλνοντας παντοῦ τὸ μήνυμα: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. 2.14). Τὸ ξύλινο σκαλιστὸ τέμπλο, οἱ κίονες κορινθιακοῦ ρυθμοῦ καὶ ὁ διάκοσμος τοῦ 12^{ου} αἰώνα προσφέρουν μεγαλοπρέπεια στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ, ὅπου μικρὴ μαρμάρινη εἴσοδος ὁδηγεῖ σὲ καθολικὴ κλίμακα ποὺ καταλήγει στὸ σπήλαιο τῆς Γεννήσεως τὸ ὁποῖο εἶναι χώρος ἡμικυκλικός, καλυμμένος μὲ μαρμάρινη πλάκα ποὺ ὀρίζει τὸ σημεῖο ὅπου ὁ «προαιώνιος Λόγος» ἔγινε σάρκα.

Ἐγκαταλείπουμε τὸ ἔδαφος τῆς Βηθλεέμ καὶ κατευθυνόμαστε πρὸς τὴ Λαύρα τοῦ Ἀγίου Σάββα. Σταδιακὰ τὸ τοπίο ἀλλάζει, ἡ βλάστηση περιορίζεται καὶ σὲ λίγο ἐξαφανίζεται. Λόφοι ἀπὸ μαλακὸ πέτρωμα φθαρμένοι ἀπὸ τὴ δύναμη τοῦ ἀνέμου κυριαρχοῦν στὸ τοπίο καὶ τὸ ἀνοικτὸ γκρίζο χρῶμα καλύπτει τὸν ὀρίζοντα. Τοπίο ἱερό, ἔρημος φοβερή

καὶ ἀνελέπτη, φλεγόμενη τὴν ἡμέρα καὶ ψυχρὴ τὴ νύχτα. Μὲ δυσκολία διακρίνεται ἀπὸ ἀπόσταση τὸ μοναστήρι τοῦ Ἀγίου Σάββα, δὲν διαφοροποιεῖται ἀπὸ τὸ περιβάλλον στὴ δεξιὰ ὄχθη τοῦ Πύρινου ποταμοῦ, ὅπου βρίσκεται. Τὸ 491 ὁ Ἅγιος Σάββας μὲ τὴν καθοδήγηση τῆς Θεοτόκου πέρασε στὴν ἀπέναντι ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ποὺ ρέει στὸ βάθος ἐνὸς φαραγγιοῦ, καὶ ἱδρυσε μονὴ ποὺ σύντομα συγκέντρωσε πλῆθος μοναχῶν. Τὸ Καθολικὸ τῆς Λαύρας, βασιλικοῦ ρυθμοῦ, εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου. Στὴν αὐλή του ὑπάρχει κυκλικὸ οἰκοδόμημα ὅπου εἶναι τοποθετημένο τὸ ἄφθαρτο σκῆνωμα τοῦ Ἀγίου Σάββα. Μένουμε γιὰ λίγο στὸ ἡμίφως τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου τελεῖται Θεία Λειτουργία, καὶ ἀντιλαμβανόμαστε ξαφνικά, ἀφοῦ συνηθίσαμε στὸ λιγοστὸ φῶς, τὴν παρουσία σεβάσμιων μοναχῶν, ζωντανῶν ἀγγελικῶν μορφῶν, ἀντίγραφα τῶν τοιογραφημένων παραστάσεων τοῦ Ναοῦ. Στὸ χώρο αὐτὸ συνάπτεται τὸ πνεῦμα μὲ τὴν ὕλη καὶ γεννιέται ἡ ἀντίληψη πῶς τὴ διαρκὴ προσπάθεια γιὰ ἀποδόσμευση ἀπὸ τὴν προσήλωσιν στὴ μέριμνα τῶν ἐγκοσμίων τὴ διαπιστώνουμε στὴν ὑλοποίηση τοῦ «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι» τῶν μοναχῶν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μεταμορφωτὲς τῆς ὕλης σὲ πνεῦμα, οἱ ἀνόθευτοι τηρητὲς καὶ κληροδότες τῶν ὀρθοδόξων παραδόσεων στὶς ἐπόμενες γενιές.

Δεχόμαστε τὴ φιλοξενία ποὺ προσφέρεται στὸ ἀρχονταρίκι τῆς μονῆς καὶ ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα ἐπιστρέφουμε στὴν ἔδρα μας. Τὸ λυκόφως προετοιμάζει τὴν ἔλευση τοῦ σκοταδιοῦ. Μερικοὶ συνταξιδιώτες καταλαμβάνουν θέση στὴ μικρὴ αὐλή τοῦ ξενοδοχείου γιὰ νὰ ἀποτιμήσουν ὅ,τι εἰσέπραξαν ἀπὸ τὸ ὁλόήμερο ταξίδι στὴ χώρα τῆς Ἰουδαίας.

Συνέχεια στὸ ἐπόμενο τεῦχος

Ἑκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης,
Ἱεροκῆρυξ Ι. Μ. Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

Πνευματικὴ κίνηση Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2017

ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗ ΔΟΚΙΜΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Τὴν Κυριακὴ 1 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων προέστη τῆς Δοξολογικῆς Δείξεως καὶ κατόπιν τῆς Τελετῆς Ἀποφοιτήσεως 224 Δοκίμων Ἀστυφυλάκων τῆς Σχολῆς Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

Τὴν Θεία Λειτουργία, τῆς ὁποίας ἡ ἀπαρχὴ ἀνάγεται στὴν Ἁγία πόλη τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ποὺ ὑπέδειξε «ὁ σαρκωμένος Λόγος τοῦ Θεοῦ», ἐτέλεσε τὴν Δευτέρα 23 Ὀκτωβρίου ὁ Μητροπολίτης μας στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

Ἀναλύοντας ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων τὸ παράγγελμα τοῦ Κυρίου: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» καὶ τὴν καθοριστικὴ σημασίᾳ ἀφ' ἐνὸς ἀπὸ τῆ συμμετοχῆ καὶ τῇ μετάληψι τῶν Θείων, Ἀγίων, Ἀχράντων, Ἀθανάτων καὶ Ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων γιὰ τὸν ἀγιασμό καὶ τῇ σωτηρίᾳ μας, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἱστορικότητα τῆς ἀρχαιοπρεποῦς Θείας Λειτουργίας τοῦ ἑορταζομένου Ἀγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, προσε-

κάλεσε τοὺς ἐκκλησιαζομένους νὰ παραμείνουν ἐδραῖοι στὴν πίστη καὶ νὰ ἀπολαμβάνουν τὶς θεῖες δωρεές καὶ εὐλογίες διὰ πρεσβειῶν πάντων τῶν Ἀγίων.

ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΚΥΡΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Τὴ Δευτέρα 6 Νοεμβρίου ἐτελέσθη τὸ πενταετὲς μνημόσυον τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ὁ ὁποῖος ἐποίμανε τὴν ἀκριτικὴν Ἐπαρχίαν ἐπὶ 38 ἔτη ἐν πλήρει συναισθήσει τοῦ καθήκοντος.

Στὴν Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ἐτελέσθη στὸν Καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, προεξῆρχε ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας ἀνεπέμφθη ἐπιμνημόσυνη δέσπη στὸν τάφο του, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸν αὐλειον χῶρον τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξεν ἐμπνευστὴς καὶ κτίτωρ.

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟ 1^ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Πέμπτη 2 Νοεμβρίου ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἱερούργησε στὴν αἴθουσα τοῦ ἀμφιθεάτρου τοῦ 1^{ου} Γενικοῦ Λυκείου Κομοτηνῆς, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Συλλόγου Καθηγητῶν, τοῦ 15μελοῦς Μαθητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου Γονέων καὶ Κηδεμόνων.

Ὁ Μητροπολίτης μας εὐχαρίστησε τὴν διοίκηση τοῦ Σχολείου, τοὺς Συλλόγους τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν Γονέων καὶ Κηδεμόνων, κυρίως ὅμως τὰ παιδιά γιὰ τὴν προσευχητικὴ συμμετοχὴ τους στὴ Θεία Λειτουργία.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΧΕΙΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Τὴν Πέμπτη 2 Νοεμβρίου ἔλαβε χώρα ἡ ὑποδοχὴ τῆς θαυματουργοῦ δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ξενοφώντος τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἔμπροσθεν τοῦ Δημοτικοῦ Μεγάρου Κομοτηνῆς. Ἐν συνεχείᾳ ἐσηματίσθη πομπή, συνοδείᾳ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, τοπικῶν Ἀρχῶν, Στρατιωτικῆς Μουσικῆς καὶ Ἀγήματος ποὺ κατέληξε στὸν Ἑνοριακὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς. Ἀκολουθῶς ἐψάλη ὁ πανηγυρικὸς ἐσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ. Παντελεήμονος.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κατὰ τὴν προσφώνησίν του ἀναφέρθηκε στὴν ἀξία τῆς προσκυνήσεως τῶν ἱερῶν Λειψάνων, στὴν παρρησία τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἀγίου τῆς πίστεώς μας, εὐχαρίστησε δὲ τὸν Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Ξενοφώντος Γέροντα Ἀλέξιο καὶ τοὺς συνοδοὺς Πατέρες γιὰ τὴν ἀνταπόκρισή τους στὸ αἶτημα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους στὶς πνευματικὲς εὐκαιρίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΧΕΛΑΙΟΥ ΣΤΟ 1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὸ Μυστήριον τοῦ ἱεροῦ Εὐχελαίου ἐτέλεσε τὸ μεσημέρι τῆς 2^{ας} Νοεμβρίου 2017 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας, τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, τῶν Μαθητῶν καὶ τῶν Γονέων καὶ Κηδεμόνων τοῦ 1^{ου} Γυμνασίου Κομοτηνῆς, στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων εὐχαρίστησε τοὺς Καθηγητὲς γιὰ τὴν πρωτοβουλία αὐτὴ καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του ποὺ εὐρέθη ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν πρὸς τοὺς ὁποῖους ἐπέσῃμανε τὴν ἀξίαν τοῦ Θεοπαραδότου Μυστηρίου στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν καὶ τὴ συμβολὴ του ὑπὲρ ὑγείας ψυχῆς τε καὶ σώματος.

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΔΟΚΙΜΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Τὴν Παρασκευὴ 10 Νοεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων προέστη τῆς ἀκολουθίας τῆς ὀρκωμοσίας Δοκίμων Ἀστυφυλάκων τοῦ Τμήματος Δοκίμων Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς. Μετὰ τὴν τελετὴν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων συνεχάρη τοὺς ὀρκισθέντας καὶ εὐχήθηκε καλὴ σταδιοδρομία μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ δέοντα πρὸς τὴν διοίκησιν.

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΤΟΥ ΚΑΡΕΛΛΕΙΟΥ – ΜΟΝΑΔΟΣ ALZHEIMER ΤΟΥ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

Τὸ διήμερο 14 καὶ 15 Νοεμβρίου, μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τὴν τιμητικὴν παρουσία τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» κ. Κωνσταντίνου Δήμητρα μετὰ κλιμακίου τοῦ Καρελλείου – Μονάδος Alzheimer ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς, διοργανώθη ὁμιλία γιὰ τὴν ἄνοια καὶ τὴ νόσο τοῦ Alzheimer καὶ δωρεὰν τῆς μνήμης.

Τὴν Τρίτη 14 Νοεμβρίου, στὴν αἴθουσα τοῦ Ἰδρύματος Παπανικολάου ἔλαβε χώρα ἡ ἐνημερωτικὴ ὁμιλία, τὴν ἑναρξῇ τῆς ὁποίας ἐπραγματοποίησε ἡ Διευθύντρια τῆς Μονάδος κα Αἰκατερίνη Εὐθυμιοπούλου παρουσίασας τὰ τοῦ Καρελλείου – Προτύπου Μονάδος Alzheimer καὶ τὶς δράσεις του. Ἐν συνεχείᾳ τὸν λόγον ἔλαβε ἡ Ψυχολόγος κα Ἥλιανα Χρυσικάκου, ποὺ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Λειτουργία τῆς μνήμης καὶ ἄνοια», ἐνῶ τὴν ἐκδήλωση κατέκλεισε ἡ Ψυχολόγος κα Ἑλένη Λέμη, ποὺ παρουσίασε τὸ θέμα: «Τὰ ὀφέλη τῆς νοσητικῆς ἐνδυνάμωσης στοὺς ἀνοϊκοὺς ἀσθενεῖς». Τὸ πρῶτ' ἡ Τετάρτη 15 Νοεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, συνοδευόμενος ὑπὸ Κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας του, ἐπεσκέφθη τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἰδρύματος Παπανικολάου, ὅπου διεξαγόταν τὸ τῆς μνήμης, εἶχε δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντήσῃ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» κ. Κωνσταντίνου Δήμητρα μετὰ τῶν συνεργατῶν του, καθὼς καὶ ἐπαρχωτάς του ποὺ προσῆλθαν γιὰ νὰ ὑποβληθοῦν στὴ δωρεὰν ἐξέτασιν, καὶ εὐχαρίστησε ἐγκαρδίως γιὰ τὴν συνεργασίαν αὐτὴν, εὐχήθηκε δὲ νὰ συνεχιστῇ ἡ δράσις αὕτη μὲ παρόμοιες πρωτοβουλίες ἐπ' ἀγαθῶ τῶν κατοίκων τῆς εὐαισθήτου καὶ ἀκριτικῆς Μητροπόλεώς μας.

ΚΩΔΩΝΟΚΡΟΥΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΕΠΙ ΤΗ ΑΓΙΟΚΑΤΑΤΑΞΕΙ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων πληροφορηθεὶς τὴν Ἀγιοκατάταξιν τοῦ Γέροντος Ἰακώβου (Τσαλίκη) τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ὁσίου Δαυὶδ τοῦ Γέροντος τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ἀσκήσαντος, ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ

Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προτάσει τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, παρήγγειλε τὴν κροῦσιν τῶν κωδῶνων τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς πρὸς πληροφόρησιν τοῦ χαροποιοῦ γεγονότος ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐορτάσθη στὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς μὲ ἐπίκεντρο τὸν πανηγυρίζοντα ὁμώνυμο Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἰάσμου, ὅπου καὶ ἡ ἐδρα τῆς Δ' Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας. Τὴν πρωΐαν τῆς Τετάρτης, 6^{ης} Δεκεμβρίου 2017, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ἱερούργησε στὸν προαναφερθέντα πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναό. Μάλιστα πρὶν τὴν ἀπόλυσιν τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Ποιμενάρχης μας ἐτέλεσε ἐπιμνημόσυνον δέσπιν γιὰ τοὺς πεσόντας κατὰ τὴν μάχην τοῦ «ΠΟΓΡΑ-ΔΕΤΣ» κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ἐξ Ἰάσμου καταγομένους: Ἀποστόλου Πολίτη, Δημητρίου Πουρνάρα, Εὐαγγέλου Ματσούδη καὶ Κωνσταντίνου Μπαξεβανί-

δη, συνεχάρη δὲ τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Σταῦρον Κολιούσπν γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο στὴν Ἑνορία καὶ τοῦ εὐχήθηκε καρποφόρον συνέχισιν τῆς προσφορᾶς του ὑπὲρ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς σωτηρίαν ψυχῶν.

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ

Τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ὁμιλία γιὰ τὸν Αὐτισμὸ καὶ τὶς Διάχυτες Ἀναπτυξιακὲς Διαταραχὲς στὴν αἴθουσα τοῦ Ἰδρύματος Παπανικολάου ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς σὲ συνεργασία μὲ τὸν Σύλλογο Γονέων, Κηδεμόνων καὶ Φίλων Παιδιῶν καὶ Ἑνθλίκων μὲ Διάχυτὴ Ἀναπτυξιακὴ Διαταραχή, Αὐτισμὸ καὶ Asperger.

Ἀρχικῶς ἀπηύθυνε χαιρετισμὸ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων καὶ εὐχαρίστησε τὴν ὁμιλήτρια γιὰ τὴν ἄμεση ἀπόκρισὴ τῆς στὴν πρόσκληση. Ἐν συνεχείᾳ, χαιρετισμὸ ἀπηύθυνε ὁ Δήμαρχος Κομοτηνῆς κ. Γεώργιος Πετρίδης, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τὸν Μητροπολίτη γιὰ τὴ στήριξη σὲ παρόμοιες δράσεις τῆς τοπικῆς κοινωνίας καὶ τὸν Σύλλογο γιὰ τὴ συμπάρσταση στὶς οἰκογένειες μὲ παιδιὰ ποὺ ἀντιμετωπίζουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς διαταραχὲς.

Προσκεκλημένη τοῦ Συλλόγου ἦταν ἡ κα Πηνελόπη Βλοτινοῦ, Ἑργοθεραπεύτρια, ὑποψηφία Διδάκτωρ τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΟΥ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας 11 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Φίλων Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς στὴν αἴθουσα τοῦ Ἰδρύματος Παπανικολάου ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου.

Εἰσηγηταὶ τῆς ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεως ὑπῆρξαν οἱ Ἑλλογιμῶτατοι κ.κ. Ἰωάννης Μπάκας, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., καὶ Ἀντώνιος Ἀλυγιζάκης, Καθηγητῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ Ψαλτικῆς τοῦ Πανεπιστημίου «Νεάπολις» Πάφου, οἱ ὁποῖοι ἀνέπτυξαν τὶς λίαν ἐνδιαφέρουσες ἀνακοινώσεις των, ὁ μὲν μὲ τίτλον: «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης: Τὸ Συναξάρι ἐνὸς Βυζαντινοῦ Μελωδοῦ», ὁ δὲ μὲ τίτλον: «Ἅγιος Ἰωάννης Κουκουζέλης: Νέα στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του».

Τὴν ἐκδήλωση κατέκλεισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴ μορφή τοῦ Ἁγίου, στὰ ἀξιοποιήσιμα τάλαντα καὶ κατόπιν στοὺς ἱεροψάλτες ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμά του, διδάσκοντες ἐκκλησιαστικὸ ἥθος καὶ συγχρόνως ἐρμηνεύοντες μὲ ὕφος κατάλληλον τοὺς θεσπεσίους ὕμνους.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ

Τὴν Κυριακὴ 17 Δεκεμβρίου στὴν αἴθουσα τοῦ Ἰδρύματος Παπανικολάου παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος, Ἱερέων καὶ πολλῶν χριστιανῶν, ἐπικάριος ἑορτὴ ποὺ μὲ πολλὴ ἀγάπη προετοίμασαν τὰ μέλη τῶν κατηχη-

τικῶν τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

Εἰσαγωγικῶς, ὁ προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ Ἀρχιμανδρίτης Παῖσιος Ἀζμανίδης εὐχαρίστησε τὸν σεπτὸ Ποιμενάρχη μας κ. Παντελεήμονα, τοὺς Ἱερεῖς καὶ ὅσους παρέστησαν στὴν ἑορτὴ γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἔργα τῶν παιδιῶν τῆς Ἑνορίας ποὺ μὲ τὴν καθοδήγηση τῶν Κατηχητῶν προετοίμασαν ὅσα παρουσίασαν.

Στὴ συνέχεια, ἡ σκηνὴ τοῦ Ἰδρύματος γέμισε ἀπὸ παιδιὰ ποὺ ἄλλοτε μὲ ἀπαγγελίες καὶ ἄλλοτε μὲ θεατρικὴ παράσταση παρουσίασαν τὰ χριστουγεννιάτικα δρώμενα, ἐνῶ ἡ αἴθουσα πλημμύρισε ἀπὸ χαρούμενες φωνές!

Τὴν ἐκδήλωση κατέκλεισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμό του γιὰ τὴν ἐπιτυχή διοργάνωση, ἰδιαίτερως τοὺς κοπιᾶσαντες κατηχητές: τὸν Διάκονο τοῦ Ναοῦ π. Γρηγόριο, τὴν Πρεσβυτέρα Ἀλεξία καὶ τοὺς συνεργάτες τους, ἐπεσήμανε τὴν ἀξία τῆς μετοχῆς στὶς κατηχητικὲς ὁμάδες καὶ τὸ κέρδος ἀπὸ τὶς διδασκὰς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τῶν Ἀγίων καὶ ὧν διδάσκει ἡ παράδοση τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Στὴ Σχολὴ Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς εὐρέθη τὸ μεσημέρι τῆς 19^{ης} Δεκεμβρίου 2017, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ ἐπίκαιρο θέμα γιὰ τὴ Μητρόπολη τῶν ἐορτῶν, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὁποῖου ἡ χορωδία τῶν σπουδαστῶν ἀπέδωσε κάλαντα καὶ ὕμνους.

Ἐπίσης, ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη τοὺς διδάσκοντες καὶ ἐργαζομένους ἐπ' ἀγαθῇ τῆς παραγωγικῆς αὐτῆς Σχολῆς καὶ προέτρεψε τοὺς νέους νὰ παραμείνουν ἐδραῖοι στὶς παραδόσεις καὶ ἀξίες ποὺ θὰ κληθοῦν στὴ συνέχεια νὰ ὑπηρετήσουν καὶ ἐπικαλέστηκε πρὸς πάντας τὸν Θεῖον φωτισμὸν καὶ ὑγίαν τὴν κατ' ἄμφω καὶ κατὰ τὸ ἐπὶ θύραις ἔτος.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΑΓΙΟΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Κυριακὴ 31 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἐχοροστάτησεν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἐσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Βασίλειου Παγουρίων.

Ἀκολούθως, μετέβη στὴν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς, ὅπου παρουσία τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως, τῶν Ἱεροψαλτῶν καὶ πιστοῦ Λαοῦ, ἐπευλόγησε τὴν Πρωτοχρονιάτικη ἈγιοΒασιλόπιττα, εὐχηθεὶς καταλλήλως.

Ἐν συνεχείᾳ, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν προσεφώνησαν τοὺς παρισταμένους, εὐχαριστοῦντες τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα διὰ τὸ πνευματικὸν ἔργον τοῦ ὁποῖου ἐπιτυχῶς προΐσταται καὶ ἐπιβεβαίωσαν τὴν πρόθεσιν ἀγαστῆς συνεργασίας μετὰ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τὸ Νέον Ἔτος 2018.

